

КОРРУПЦИЯ БИЛАН БОҒЛИҚ БЎЛГАН ЖИНОЯТЛАРНИНГ ТЕЗКОР ОЛДИНИ ОЛИШНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ

Очилов Азимжон Тухтамишович
(подполковник)

Калит сузлар: *Коррупция, суд ҳуқуқ ислоҳотлари, корупцион ҳолатлар, қонун устуворлиги, қарши курашиш менежменти, манфаатлар тўқнашувини, порахўрлик*

Демократик жамият куришнинг асосий шарти бўлган эркинлаштириш жамият ҳаётининг барча соҳаларида, айниқса иқтисодий ва сиёсий фаолиятда, бир томондан, ошкоралик, иккинчи томондан, ҳуқуқий асосда тартибга солинган ижтимоий-ҳуқуқий назорат ўрнатилишини талаб қилади. Шунинг учун ҳам ҳозирги кунда инсон ҳуқуқларини тўлиқ ҳимоя қилган ҳамда барча жисмоний ва юридик шахсларнинг ошкоралик, очиқ фаолият кўрсатишини таъминлаган ҳолда, баъзан, айниқса миллий хавфсизликни таъминлаш билан боғлиқ фаолиятни амалга ошириш соҳасида уни муайян даражада чеклаш билан жамиятда ижтимоий-ҳуқуқий назорат тизимини такомиллаштириш энг долзарб муаммолардан бири бўлиб қолмоқда. Айтиш мумкинки, жиноятчилик, жумладан унинг уюшган шакллари ва коррупция бизнинг ўз хавфсизлигимизга ҳам, халқаро хавфсизликка ҳам таҳдид солувчи реал манбадир.[6]

Ҳозирги кунда коррупция алоқаларига эга бўлган уюшган жиноий тузилмалар, айниқса унинг халқаро алоқаларга эга бўлган ҳамда халқаро микёсда фаолият кўрсатаётган тузилмалари Ўзбекистоннинг миллий хавфсизлигига тажовуз қилувчи энг хавфли ва жамият ижтимоий ҳаётининг барча соҳалари билан узвий бўлган ниҳоятда хавфли ва мураккаб ҳодисалардир. «Шуни унутмаслик керакки, тамагирлик, тўрачилик, порахўрлик, кибр-хаво, коррупция ниҳоятда юқумли ва хавфли касалликдир. Ўз вақтида унинг олди олинмаса, бу мараз бутун жамият танасига ёйилиши ва уни ҳалок қилиши мумкин. Бу иллат, аввало, шу касалга мубтало бўлган одамнинг ўзини еб ишдан чиқаради. Унинг иймонини, охиратини хонавайрон қилади. Сўнгра, бошқа инсонларни, аста-секин бутун жамиятни емиришга ўтади».

Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни ошириш коррупцияга қарши курашишнинг асосий чоралари бўлмиш ҳуқуқий таълим ва ҳуқуқий тарбия тизимини такомиллаштиришни, барча давлат органлари, мансабдор



шахслар ва фуқаролар томонидан қонун ва ҳуқуққа бўлган ижобий муносабатга етишиш, аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, фуқароларнинг ижтимоий-ҳуқуқий фаоллигини таъминлашни ўз ичига олади.[7]

Коррупцияга қарши кураш Ўзбекистон Республикасида олиб борилаётган маъмурий-ҳуқуқий ислохотларнинг муҳим аҳамиятга эга йўналишларидан бири ҳисобланади. Президентимиз Ш.М. Мирзиёевнинг кўпгина маъруза ва асарларида коррупцияга қарши кураш масалаларига алоҳида эътибор қаратилиб, унинг ислохотлар йўлидаги тўсиқ ва давлатимизнинг миллий хавфсизлигига жиддий таҳдид эканлиги уқтирилади.[1]

Мамлакатимизда мазкур иллатнинг келиб чиқиш сабабларини аниқлаш, уларни бартараф этиш ҳамда олдини олиш борасида кенг қамровли ишлар амалга оширилиб, бу каби жиноятчиликка нисбатан қатъий чоралар кўрилмоқда. Ҳукуматимиз томонидан давлат хизматчилари ва мансабдор шахсларнинг коррупция домига тушиб қолмасликларини таъминлаш, уларнинг бебошлигига йўл қўймаслик мақсадида ишлаб чиқилган бир қатор узок муддатли чора-тадбирларнинг ижроси доимий назоратга олинган. Бу эса, ўз навбатида, жиноятчиликка қарши кураш стратегиямизни белгилаб беради. Бир сўз билан айтганда, айти пайтда мамлакатимизда жиноятчилик ва коррупцияга қарши курашнинг барча ҳуқуқий асослари яратилган. Фақат бу жараёнда юртдошларимиздан ҳушёрлик, огоҳлик ва жиддий масъулият талаб этилади. Шундагина тараққиётимиз янада бардавом, турмушимиз эса фаровон бўлиб бораверади.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Ш.М. Мирзиёев Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Т.: «Ўзбекистон», 2016. – Б. 56.
2. Ш.М. Мирзиёев Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. – Т.: «Ўзбекистон», 2017. – Б. 48.
3. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. –Т.:Ўзбекистон, 2018. – 76 б.
4. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси. – Т., 2018.
5. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодекси. – Т., 2018.
6. М.Х. Рустамбаев. Жиноят кодексига шарҳлар. (Махсус қисм) Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирининг 1-даражали адлия маслаҳатчиси Б.Мустафоевнинг умумий таҳрири остида. Т.: “ИЛМ ЗИЁ”., 2006.



7. О.Т.Шорустамов, Б.М.Ибрагимов. О некоторых аспектах исследования проблем коррупции. Тошкент. 2002. «VIII стратегического анализа и прогнозирования РУз».

8. Сьюзан Роуз-Аккерман. Коррупция и государство. Москва. 2003.

